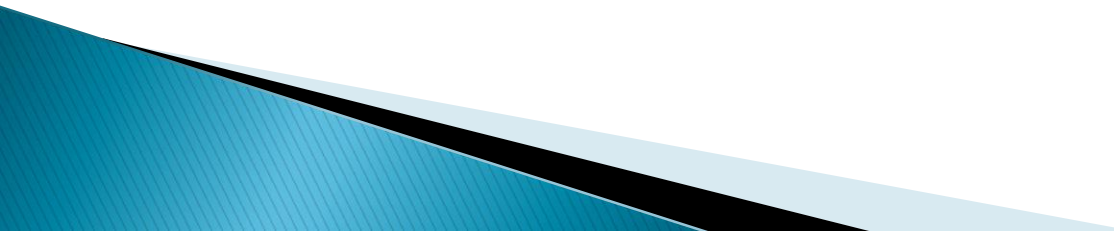

ΠΜΣ «Προηγμένα Συστήματα Πληροφορικής»

Μεθοδολογίες & Εργαλεία Αποτίμησης Ευπαθειών

Εισαγωγή

- ▶ Μεθοδολογίες & Πλαίσια Αποτίμησης Ευπαθειών
 - ▶ Βασικές Φάσεις Υλοποίησης μιας Διαδικασίας Αποτίμησης Ευπαθειών
 - ▶ Εργαστηριακές Ασκήσεις
-

Αποτίμηση Ευπαθειών (Α.Ε.)

- ▶ Διαδικασία αξιολόγησης της ασφάλειας ενός οργανισμού ανιχνεύοντας τις απειλές που θέτουν σε κίνδυνο τα αγαθά του οργανισμού
- ▶ Στόχος: εκτέλεση ελέγχων σε κάθε εξεταζόμενο αγαθό για την ανίχνευση αδυναμιών και την αξιολόγηση υπαρχόντων αντιμέτρων
 - Έλεγχος των εσωτερικών συστημάτων (π.χ. τοπικά δίκτυα, servers).
 - Έλεγχος της περιμέτρου (π.χ. dns)
- ▶ Τύποι ελέγχων
 - Black box testing
 - White box testing
 - Grey box testing

Μεθοδολογίες & Πλαίσια Αποτίμησης Ευπαθειών (1/2)

- ▶ Ορίζουν τον τρόπο διενέργειας μιας διαδικασίας Α.Ε. είτε σε βήματα είτε ως γενικευμένες οδηγίες
 - Εξεταζόμενα αγαθά
 - Αντιστοίχιση αγαθών με πιθανές ευπάθειες
 - Χρήση εργαλείων
- ▶ Προσεγγίσεις
 - Εστίαση σε τεχνικά θέματα
 - Εστίαση σε διαχειριστικά θέματα
 - Υβριδικές

Μεθοδολογίες & Πλαίσια Αποτίμησης Ευπαθειών (2/2)

- ▶ ISSAF
 - Information Systems Security Assessment Framework
- ▶ OSSTMM
 - Open-Source Security Testing Methodology Manual
- ▶ OWASP
 - Open Web Application Security Project
- ▶ WASC-TC
 - Web Application Security Consortium Threat Classification
- ▶ NIST SP800-42
 - Guideline on Network Security Testing
- ▶ NIST SP800-115
 - Technical Guide to Information Security Testing and Assessment

Φάσεις Υλοποίησης

- ▶ Η διαδικασία αποτίμησης χωρίζεται σε 3 φάσεις
 - Φάση 1^η: Σχεδιασμός και Προετοιμασία
 - Φάση 2^η: Αξιολόγηση
 - Φάση 3^η: Αναφορά

Φάση 1^η: Σχεδιασμός και Προετοιμασία

- ▶ Ανταλλαγή αρχικών πληροφοριών μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών
- ▶ Καθορισμός νομικού πλαισίου κάτω από το οποίο θα εκτελεστεί όλη η διαδικασία
- ▶ Προσδιορισμός βασικών παραμέτρων της διαδικασίας ελέγχου
 - Μεθοδολογία ελέγχου
 - Χρονοδιάγραμμα (ημ/νίες διεξαγωγής – διάρκεια ελέγχου)
 - Σκοπός (ορισμός της υπό εξέταση υποδομής)
 - Εμπλεκόμενες οντότητες
 - Λήψη τελικής έγκρισης

Φάση 2^η: Αξιολόγηση

Συλλογή Πληροφοριών (1 / 2)

- ▶ Πλήρης επισκόπηση του στόχου Περιγραφή
 - Συλλογή όλων των πιθανών πληροφοριών για τον στόχο
 - Πληροφορίες για τους υπαλλήλους, συνεργάτες
 - Παρουσία στο Διαδίκτυο, Φυσική τοποθεσία
 - E-mails, αριθμοί τηλεφώνων
 - Τεχνικές Πληροφορίες
 - ...
- ▶ Χρήση Δημόσιων Πηγών
 - Επισκόπηση της εταιρικής ιστοσελίδας
 - Αναζήτηση διαδικτυακών ιστοσελίδων με αναφορές στο στόχο
 - Χρήση μηχανών αναζήτησης (χρήση προηγμένων επιλογών αναζήτησης (π.χ. site:, link:)).
 - Αναζήτηση τεχνικών λεπτομερειών (π.χ. Διαδικτυακά Forum)
 - Εντοπισμός IP διευθύνσεων και domain names (<http://www.robtex.com/>)
 - Εκμετάλλευση των συλλεγόντων πληροφοριών (π.χ. τηλέφωνα) χρησιμοποιώντας τεχνικές κοινωνικής δικτύωσης (social engineering)

Συλλογή Πληροφοριών (2/2)

Εργαλεία	
Search Engine Tools	SEAT (Search Engine Assessment Tool)
	FOCA
	Metagoofil
	theHarvester
	Goog-mail
	WayBackMachine
	Curl
Document Metadata	SEAT (Search Engine Assessment Tool)
	Metagoofil
	FOCA
Meta-Search Engines	ixquick
	MetaCrawler
	Dogpile
	search.com
On-line Tools	Serversniff
	Domaintools
	Centralops
	Clez
	Robtex
	Webhosting
	Spoke

Σκιαγράφηση (1/2)

- ▶ Βασικός στόχος αποτελεί ο προσδιορισμός των τεχνικών χαρακτηριστικών των αγαθών του οργανισμού.
 - Εξερεύνηση των ορίων των δικτύων (Network Mapping)
 - Απαρίθμηση και σκιαγράφηση συστημάτων.
 - Προσδιορισμός των Λειτουργικών συστημάτων (OS fingerprinting)
 - Ανίχνευση διαθέσιμων θυρών (Port Scanning)
 - Αναγνώριση και σκιαγράφηση υπηρεσιών.
 - Πληροφορίες δρομολόγησης και υποστηριζόμενα πρωτόκολλα.
 - Καταγραφή υποστηριζόμενων τεχνολογιών.
- ▶ Συλλογή πληροφοριών απαραίτητων για τη δημιουργία μιας αξιόπιστης και ρεαλιστικής τοπολογίας της εξεταζόμενης δικτυακής υποδομής.

Σκιαγράφηση (2/2)

Εργαλεία

- ▶ Δικτυακή απαρίθμηση (Network Enumeration)
 - Εξέταση DNS υπηρεσίας (DNS Interrogation).
 - Προσδιορισμός δρομολόγησης (Route Identification).
 - Αποτύπωση Firewall.
 - Ανίχνευση συστημάτων (Hosts Identification).
 - Σαρωτές (Port & Service Scanner).
- ▶ Ενεργή Σκιαγράφηση Λειτουργικών Συστημάτων (Active OS Fingerprinting).
- ▶ Παθητική Σκιαγράφηση (Passive fingerprint).
- ▶ Σκιαγράφηση εξυπηρετητών (Web & Application Server Fingerprint).

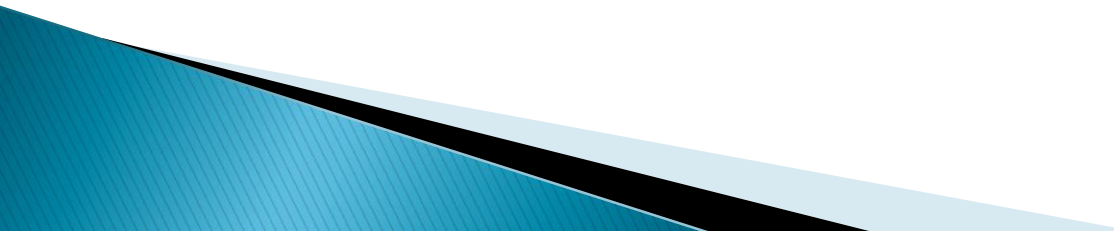
Προσδιορισμός Ευπαθειών

- ▶ Βασικός στόχος αποτελεί ο εντοπισμός και η καταγραφή πιθανών ευπαθειών της εξεταζόμενης υποδομής.
 - **Βήμα 1:** Αναζήτηση γνωστών αδυναμιών
 - Αναζήτηση σε ευρέως διαδεδομένες «βάσεις γνώσεις» (π.χ. Security Focus [SecFocus], BugTraq [BT], NTBugTraq [NTBT], Full Disclosure [FD], ISS“ Xforce [ISSxForce], NIST“s National Vulnerability Database [NVD], Common Vulnerability and Exposures [CVE])
 - **Βήμα 2:** Εντοπισμός αδυναμιών
 - Χρήση αυτοματοποιημένων ή μη εργαλείων για την ανίχνευση αδυναμιών. Η φύση του υπό ελέγχου αγαθού καθορίζει την υιοθέτηση και εφαρμογή των απαιτούμενων ελέγχων.

Βήμα 2: Εντοπισμός αδυναμιών

Έλεγχοι

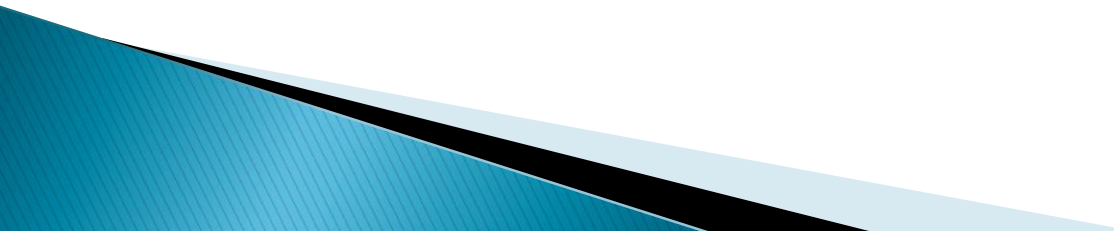
- ▶ **Έλεγχος Μηχανισμών Ελέγχου Πρόσβασης:** ορθότητα και αποτελεσματικότητα των εφαρμοζόμενων μηχανισμών ελέγχου πρόσβασης.
- ▶ **Έλεγχος Μηχανισμών Ανίχνευσης Εισβολών:** απόδοση και ευαισθησία των μηχανισμών ανίχνευσης εισβολών.
- ▶ **Έλεγχος Μηχανισμών Αντιμετώπισης Κακόβουλου Λογισμικού:** αποτελεσματικότητα των εφαρμοζόμενων μηχανισμών.
- ▶ **Έλεγχος Ισχύος κωδικών πρόσβασης:** ανθεκτικότητα των κωδικών πρόσβασης.
- ▶ **Έλεγχος Ασφάλειας Ασύρματου Δικτύου:** εντοπισμός πιθανών αδυναμιών ασφάλειας στην υπάρχουσα υποδομή του ασύρματου δικτύου.
- ▶ **Έλεγχος Ασφάλειας Τείχους Προστασίας (Firewall):** παραμετροποίηση του τείχους προστασίας ώστε να διασφαλιστεί ότι η ασφαλή πρόσβαση μεταξύ δικτύων.
- ▶ **Έλεγχος Ασφάλειας Δικτυακού Εξοπλισμού (Router/Switch):** εντοπισμός ευπαθειών οι δρομολογητές που είναι συνδεδεμένοι στο δίκτυο του οργανισμού.
- ▶ **Έλεγχος Ασφάλειας Εξυπηρετητών (Servers):** εντοπισμό ενδεχόμενων ευπαθειών.

- ▶ **Έλεγχος Ασφάλειας Διαδικτυακών Εφαρμογών**: εύρεση γνωστών αδυναμιών που μπορεί να οδηγήσει στη διακύβευση της ασφάλειάς τους:
 - **Εξέταση Μηχανισμών Αυθεντικοποίησης**: κατανόηση και εξέταση της διαδικασίας αυθεντικοποίησης.
 - **Διαχείριση Συνόδων**: η διαχείριση των συνόδων στην εξεταζόμενη εφαρμογή.
 - **Εξέταση Μηχανισμών Εξουσιοδότησης**: κατανόηση και έλεγχος των μηχανισμών εξουσιοδότησης που υλοποιούνται από την εφαρμογή.
 - **Επιχειρησιακή Λογική**: εντοπισμό αδυναμιών στην επιχειρηματικής της λογική.
-

- **Έλεγχος και Επικύρωση Δεδομένων:** τα δεδομένα τα οποία δέχεται σαν είσοδο η εξεταζόμενη εφαρμογή ελέγχονται και επικυρώνονται προτού ξεκινήσει η διαδικασία της επεξεργασίας τους.
 - **Cross Site Scripting (XSS):** τροποποίηση των παραμέτρων που δέχεται ως είσοδο η εφαρμογή μπορεί να οδηγήσει σε αποκάλυψη ευαίσθητων πληροφοριών.
 - **SQL Injection:** εισαγωγή δεδομένων στην εφαρμογή με στόχο την εκτέλεση SQL ερωτημάτων στη Βάση Δεδομένων (ΒΔ).
 - **LDAP Injection:** αποκάλυψη, τροποποίηση ή εισαγωγή ευαίσθητων πληροφοριών οι οποίες βρίσκονται σε υποδομές LDAP.
 - **XML Injection:** εισαγωγή XML εγγράφου με σκοπό την παραποίηση δεδομένων στην εφαρμογή.
 - **SSI Injection:** εξέταση του κώδικα των HTML σελίδων με σκοπό να διαπιστωθεί η δυνατότητα εισαγωγής κώδικα μέσα σε αυτές καθώς και η δυνατότητα εκτέλεσης του κώδικα από απόσταση.
 - **XPATH Injection:** εισαγωγή δεδομένων στην εφαρμογή με σκοπό την εκτέλεση κατάλληλα διαμορφωμένων από τους χρήστες ερωτημάτων XPath.
 - **IMAP/SMTP Injection:** εισαγωγής εντολών IMAP/SMTP και εκτέλεσης τους στους mail servers.
 - **Code Injection:** εισαγωγή συγκεκριμένου τμήματος κώδικας το οποίο θα εκτελεστεί στον εξυπηρετητή .

- **Operation System (OS) Commanding**: εισαγωγή εντολών λειτουργικού συστήματος ως δεδομένα εισόδου και εκτέλεση τους στον εξυπηρετητή που φιλοξενεί το “server-side” της εφαρμογής.
- **Buffer overflow Έλεγχοι**: έλεγχος ως προς διαφορετικούς τύπους αδυναμιών που σχετίζονται με απειλές buffer overflow (Heap overflow αδυναμίες, Stack overflow αδυναμίες, Format string αδυναμίες).
- **Έλεγχος Ασφάλειας Βάσεων Δεδομένων**: οι συγκεκριμένοι έλεγχοι πραγματοποιούνται για την εξέταση της εξασφάλισης της ασφάλειας/διαθεσιμότητας των Β.Δ.
- **Έλεγχοι Υπηρεσιών Ιστού (Web Services)**:
 - **Έλεγχος Συμμόρφωσης ΥΙ**: έλεγχος συμμόρφωσης των τεχνολογιών και των προτύπων των ΥΙ ως προς τις αντίστοιχες προδιαγραφές.
 - **Έλεγχος εγγράφων XML**: εξέταση των μηχανισμών διαχείρισης των εγγράφων XML ώστε να διαπιστωθεί ότι οι μηχανισμοί αυτοί σέβονται τόσο τη σημασιολογία του περιεχομένου όσο και τη δομή των εγγράφων.
 - **Έλεγχος Επιθέσεων Επανάληψης (Replay Attacks)**: Εξέταση της εφαρμογής για να διαπιστωθεί η ανθεκτικότητα της σε επιθέσεις τύπου Επανάληψης

Προσδιορισμός Ευπαθειών

- **Βήμα 3:** Δημιουργία λίστας με όλες τις αδυναμίες που εντοπίστηκαν
 - **Βήμα 4:** Επισκόπηση των εντοπισμένων αδυναμιών για την εύρεση ψευδώς θετικών αδυναμιών
 - **Βήμα 5:** Δημιουργία της τελικής λίστας με τις αδυναμίες που εντοπίστηκαν
 - **Βήμα 7:** Προσδιορισμός σεναρίων
-

Δοκιμές Διείσδυσης

- ▶ Βασικός στόχος αποτελεί η επιβεβαίωση των αδυναμιών. Οι δοκιμές διείσδυσης εκτελούνται με βάση τα σενάρια που έχουν προσδιοριστεί στο τέλος του προηγούμενου σταδίου:
 - Επιβεβαίωση των ευρημάτων με την απευθείας εξέταση των αγαθών που βρίσκονται υπό έλεγχο για τη διασταύρωση των αποτελεσμάτων.
 - Προσομοίωση επιθέσεων σε επίπεδο δικτύου, λειτουργικών συστημάτων, εξυπηρετητών κ.τ.λ. ώστε να διαπιστωθεί ότι οι αδυναμίες είναι εκμεταλλεύσιμες:
 - Με χρήση αυτοματοποιημένων εργαλείων εκτέλεσης επιθέσεων.
 - Με την εκτέλεση κακόβουλου scripting κώδικα που μπορεί να οδηγήσει σε παραβίαση της ασφάλειας των συστημάτων.

Απόκτηση Πρόσβασης

- ▶ Βασικός στόχος αποτελεί η απόκτηση πρόσβασης σε αγαθά της υπό εξέταση υποδομής ως αποτέλεσμα των δοκιμών διείσδυσης:
 - Βελτίωση των δικαιωμάτων πρόσβασης στο σύστημα (με την απόκτηση δικαιωμάτων διαχειριστή/συστήματος)

Περαιτέρω Διερεύνηση

- ▶ Βασικός στόχος αποτελεί η συγκέντρωση περαιτέρω πληροφοριών για την υπό εξέταση υποδομή οι οποίες μπορούν να ληφθούν μέσω των ελεγχόμενων αγαθών:
 - πληροφορίες χρηστών
 - κωδικοί πρόσβασης χρηστών
 - δικτυακές πληροφορίες (ανίχνευση διαδρομών και άλλων δικτύων)
 - ...

Επέκταση Πρόσβασης

- ▶ Βασικός στόχος αποτελεί η επέκταση της πρόσβασης και σε άλλα αγαθά της υπό εξέταση υποδομής εκμεταλλευόμενοι τις πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν στο προηγούμενο στάδιο:
 - Domain Controllers
 - Workstations/Servers
 - Routers/Switches
 - Εφαρμογές
 - ...

Διατήρηση Πρόσβασης

- ▶ Βασικός στόχος αποτελεί η διατήρηση της πρόσβασης στα αγαθά της υπό εξέταση υποδομής:
 - Convert channels
 - Backdoors
 - ...

Κάλυψη Ιχνών

- ▶ Βασικός στόχος αποτελεί η κάλυψη όλων των στοιχείων τα οποία ενδέχεται να οδηγήσουν στην αποκάλυψη ότι η ασφάλεια ενός συστήματος έχει παραβιαστεί:
 - Τοποθέτηση των κακόβουλων αρχείων σε κρυφούς φακέλους
 - Τοποθέτηση των κακόβουλων αρχείων σε μη-προσβάσιμους φακέλους
 - Μετονομασία των καταλήξεων των αρχείων σε κατάληξη άσχετη με το σκοπό του.
 - Καθαρισμός των αρχείων καταγραφής γεγονότων (log files)
 - ...

Φάση 3^η: Αναφορά

- ▶ Αναφορά και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που προέκυψαν από τον έλεγχο.
 - Σκοπός και εύρος δοκιμών.
 - Εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν.
 - Ημερομηνίες εκτέλεσης των δοκιμών.
 - Τα αποτελέσματα των ελέγχων συμπεριλαμβανομένων των αναφορών όπως αυτά δημιουργήθηκαν από τα εργαλεία ασφάλειας που χρησιμοποιήθηκαν.
 - Μια λίστα με τις ευπάθειες οι οποίες εντοπίστηκαν.
 - Μια λίστα με προτεινόμενες λύσεις οι οποίες πρέπει να υιοθετηθούν για την διευθέτηση των ζητημάτων που εντοπίστηκαν.
- ▶ Καθαρισμός των υπό εξέταση συστημάτων από τα δεδομένα που δημιουργήθηκαν κατά τη διάρκεια του ελέγχου

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Ευχαριστώ!!!!!!!!!!!!

Ενημέρωση:

<http://athina.cs.unipi.gr/security-lab>

<http://gunet2.cs.unipi.gr/eclass/courses/TME135/>